



POLISA OC DLA FIRMY

Broker wie, czego potrzebuje klient

Zanim zagłębię się w kilka wybranych problemów dotyczących OC działalności gospodarczej czy OC firmy, należy zdefiniować pojęcie tej odpowiedzialności. Wzrost świadomości odszkodowawczej społeczeństwa powoduje wszechobecne oczekiwanie, że gdy ktoś coś komuś zrobi, to już samo „przepraszam” nie wystarczy.

Poszkodowany chce po prostu odpowiedzialnego odszkodowania, rekompensaty lub zadośćuczynienia. Oczywiście, każde z tych pojęć stosuje się odpowiednio i wynikają one z zapisów kodeksowych oraz warunków ubezpieczenia. Jednak dla poszkodowanego ostatecznie liczy się pieniądze na koncie, a dla podmiotu, do którego skierowane było roszczenie, bezpieczeństwo finansowe i zniknięcie wizji bankructwa. Zatem zadaniem profesjonalnego brokera, doradcy, pośrednika ubezpieczeniowego jest tak skonstruować polisę odpowiedzialności cywilnej dla swojego klienta, aby przewidzieć wszystkie potencjalne zagrożenia, jakie firma swoją działalnością może wyrządzić, a następnie dopasować tak sumę gwarancyjną, aby wystarczyło na zaspokojenie potencjalnych roszczeń.

Sprawę bagatelną, która jednak mogła zakończyć się poważnymi konsekwencjami, miałem ostatnio z nowym klientem. Podpisał umowę najmu dużej powierzchni na biuro. Umowa obowiązywała go do przedłożenia polisy OC. Niestety polegało na tym, że ograniczyła się do zdawkowego określenia „polisa OC”, zatem klient oczekiwał najtańszej polisy bez żadnych rozszerzeń, nawet klauzuli rozszerzającej na OC najemcy, aby „tylko” mieć. A przecież wynajmujący zapewne właśnie takie ryzyko chciał zabezpieczyć. Papier papierem, ale zasadność zwyciężyła.

Ciężar faktycznej potrzeby ubezpieczenia wyszedł w rozmowie i przygotowana została właściwa polisa z niezbędnym rozszerzeniem OC najemcy.

Definicje

Co do zasady polisa OC ma zabezpieczyć przedsiębiorstwo przed roszczeniami osób trzecich w razie szkody w mieniu lub na osobie, wynikającej m.in. z nie należytego wykonania usługi lub spowodowanej przez produkt ubezpieczonego. I tu od razu zwracam uwagę, że szkodą, jaką firma może wyrządzić, jest też konkretna strata finansowa u poszkodowanego, która wynika z funkcjonowania naszej firmy lub dostarczonego produktu czy usługi, określana najczęściej w o.w.u. jako czysta strata finansowa. Branża firm doradczych, konsultingowych plus IT to obecnie sektory, które najbardziej poszukują ofert polis OC z uwzględnieniem czystych strat finansowych na duże (milionowe) sumy gwarancyjne. Niestety nie wszystkie firmy zdają sobie sprawę z potrzeby takiego rozszerzenia. Inną sprawą jest, że i oferentów ubezpieczeniowych jest niewiele.

Dobrowolność czy obowiązek

Od pewnych działalności oczekujemy szczególnych i rzadkich kompetencji, które niestety błędnie

wykorzystane mogą narazić klienta na dotkliwe straty. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej dla niektórych zawodów jest więc obowiązkowe. Zawodami tymi są:

- komornik sądowy
- organizator imprez masowych
- rzeczoznawca majątkowy
- pośrednik nieruchomości
- agent ubezpieczeniowy
- broker ubezpieczeniowy
- adwokat
- radca prawny
- księgowy
- notariusz
- architekt
- biuro usług płatniczych
- inżynier
- lekarz
- zakład opieki zdrowotnej
- biegły rewident
- rzecznik patentowy
- detektyw
- dysponent jednostek ratownictwa medycznego

Poza ww. zawodami polisa OC jest niestety ubezpieczeniem dobrowolnym.

Doświadczony w roszczeniach firmy wiedzą jednak, że dodatkową i niebagatelną korzyścią z faktu posiadania takiej polisy jest to, że towarzystwo, w którym podmiot zawarł ubezpieczenie, zawsze sprawdzi zasadność wypłaty odszkodowania. Zatem w momencie, kiedy roszczenie wpływa do firmy, nie musimy angażować prawnika, który ma potwierdzić lub oddalić naszą odpowiedzialność za dane zdarzenie. Towarzystwo ubezpieczeniowe, działając w imieniu swoim, ale również w interesie przedsiębiorstwa, przeprowadzi analizę odpowiedzialności, ewentualną weryfikację i wycenę szkód. W razie sporu co do zasadności roszczenia ubezpieczyciel będzie bronił interesów ubezpieczonej firmy. Ważne, aby konstrukcja polisy przygotowana przez brokera zabezpieczała kluczowe ryzyka i nie pozostawiała wątpliwości co do zakresu ubezpieczonych zdarzeń.

Zakresy

Główny zakres polisy OC działalności firmy to odpowiedzialność za posiadane i użytkowane mienie oraz odpowiedzialność deliktowa za tzw. czyny niedozwolone, wynikająca z Kodeksu cywilnego.

Najczęściej już w zakresie podstawowym ubezpieczyciele obejmują również odpowiedzialność kontraktową, czyli szkody wyrządzone przez firmę i jej pracowników w związku z działalnością przedsiębiorstwa.

W przypadku odpowiedzialności przedstawicieli poszczególnych zawodów, które zobligowane są do posiadania polisy OC, dedykowane akty prawne i rozporządzenia odpowiednich ministrów regulują konkretne czynności podlegające ubezpieczeniu dla poszczególnych grup.

Rozszerzenia i klauzule

Dodatkowym rozszerzeniem podstawowego OC firmy są następujące warianty, obejmujące:

OC za produkt. Ubezpieczenie OC za produkt wprowadzony do obrotu jest sprzedawane w pakiecie jako rozszerzenie OC działalności gospodarczej. Taki zakres ochrony to podstawa dla producentów, przetwórców i importerów. Zakres ochrony obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody w razie wprowadzenia na rynek produktów, które stwarzają zagrożenie dla życia i zdrowia. Zagrożenie może wynikać nie tylko z wad samego produktu, ale również z braku informacji o sposobie użytkowania lub przechowywania danej rzeczy. Ubezpieczenie obejmuje szkody w mieniu i na osobie, jak również utracone korzyści finansowe. W przypadku, kiedy produkt okaże się wadliwy, dodatkowa wydaje się klauzula **kosztów wycofania produktu z rynku**.

Istotny jest zakres terytorialny ochrony ubezpieczeniowej, dostosowany do rynków zbytu ubezpieczonego. Oczywiście, jeśli nie eksportuje on np. do USA czy Kanady, należy zweryfikować te regiony w polisie, bo to znacząco wpłynie na cenę.

OC pracodawcy. Ubezpieczenie to, w formie klauzuli dodatkowej przeznaczone jest dla firm zatrudniających pracowników, którzy potencjalnie, w czasie wykonywania pracy lub w związku z nią, mogą doznać szkody. Dzięki temu w razie wypadku to towarzystwo ubezpieczeniowe, a nie pracodawca rekompensuje poszkodowanemu pracownikowi poniesione szkody.

W myśl postanowień o.w.u., na podstawie których zawierana jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i które znajdują zastosowanie do klauzuli OC pracodawcy, za pracownika uważa się najczęściej osobę fizyczną zatrudnioną na podstawie: umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Do katalogu pracowników zaliczane są czasem osoby zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej, w tym także przedsiębiorcy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą wyłącznie na rzecz ubezpieczonego. Dodatkowo definicją pracownika mogą zostać objęte osoby zatrudnione przez agencję pracy tymczasowej oraz praktykanci i wolontariusze.

Podsumowując, klauzula OC pracodawcy ma na celu przede wszystkim ochronę pracodawcy przed finansowymi roszczeniami zgłaszanymi przez pracowników z tytułu szkód doznanych w wyniku wypadku w pracy. Dodatkowo, w przypadku wytoczenia przez pracownika powództwa przeciwko pracodawcy, jak wspomniałem na początku artykułu, ubezpieczyciel aktywnie udziela się w postępowaniu sądowym, służąc pomocą pracodawcy.

OC najemcy. Klauzula ta chroni najemców przed koniecznością pokrywania strat w wynajętej powierzchni właściciela lokalu, które powstały w wyniku przypadkowego zniszczenia przez najmującego. Dla wynajmujących to przede wszystkim gwarancja, że w razie powstania szkód otrzymają odszkodowanie. Bardzo często jest to stały element umowy najmu, obejmuje zarówno zniszczenia ruchomości będące na wyposażeniu biura (np. meble, sprzęt RTV AGD), jak i stałych elementów (jak szafy wnękowe, zabudowy, ścianki działowe itp.).

Czyste straty finansowe. Z definicji jest to uszczerbek majątkowy niebędący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową. Przykład to zysk utracony lub dodatkowe koszty poniesione z powodu wadliwej decyzji administracyjnej lub w branży budowlanej koszty poniesione na przebudowę budynku wynikłe z racji wadliwego projektu architektonicznego.

OC wzajemna. Rozszerzenie to włącza odpowiedzialności za szkody powodujące roszczenia pomiędzy ubezpieczonymi na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia oraz pomiędzy ubezpieczonymi i ich podwykonawcami.

Dodatkowe ważne włączenia i klauzule to: Włączenie odpowiedzialności za szkody w rzeczach ruchomych znajdujących się w **piecy, pod dozorem lub kontrolą ubezpieczonego**. Włączenie odpowiedzialności za szkody powstałe pośrednio lub bezpośrednio z **emisji, wycieku, uwalniania się** lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji niebezpiecznych. Na koniec warto dodać niezależnie klauzulę **kosztów ochrony prawnej**.

Powyżej zostały wymienione podstawowe klauzule. Jednak w zależności od branży i specyfiki działalności klienta można w polisach stosować bardzo szczegółowe zapisy, które niestety są indywidualnie opracowywane przez brokera i stanowią wartość dodaną, wynikającą z wzajemnej współpracy.

Niezbędnymi zagadnieniami przy polisach OC są jeszcze **udział własny**, który powinien być zredukowany do zera, oraz wykup regresu. Firmy, które posiadają to rozszerzenie, mają gwarancję, że towarzystwo po uznaniu odpowiedzialności pokryje całe roszczenie z polisy OC. A na przykład nasi podwykonawcy czy pracownicy, którzy zawinili w szkodzie, nie będą zmuszeni do zwrotu wypłaconych świadczeń towarzystwu.

Sumy ubezpieczenia

Na jaką sumę gwarancyjną zdecydować się przy OC firmy. W przypadku ubezpieczeń obowiązkowych klienci zostali pozbawieni tego typu dylematów, jeżeli chodzi o minimalne wartości, bo kwoty te wynikają z przepisów.

Jednak czy minimalna jest wystarczająca? Wielu brokerów z zasady nie proponuje klientom sum mniejszych niż **500 000 zł**. Trudno się z tym nie zgodzić, skoro jeden wypadek osobowy w zakładzie może skutkować wypłatami odszkodowawczymi przekraczającymi kilkadziesiąt tysięcy złotych. W firmie zajmującej się nawet niewielkimi, pojedynczymi zleceniami na produkcję i montaż niewielkich kasetonów reklamowych może wydarzyć się wypadek. Podczas montażu przedmiot taki może spaść i uszkodzić auto albo przechodnia, albo jedno i drugie. Zatem czy obrót miesięczny daje nam punkt odniesienia? Tu należy się kierować liczbą takich zleceń, liczbą pracowników i podwykonawców.

Pracując w szkodach już kilkanaście lat, pamiętam sytuację, jak nieduża firma remontowa, będąca na kontrakcie za kilka tysięcy złotych, doprowadziła do pożaru, który spowodował milionowe straty.

Z kolei OC za produkt? Podam przykład z zagranicy. Żaden market w Niemczech nie wpuścił produktu na swoje półki, zanim nie zobaczył od producenta czy importera polisy na minimum **5 mln euro**.

Wracając do postawionej na początku tezy, że musimy rozmawiać z klientem o jego potrzebach. Warto przeanalizować jego umowy z klientami, ponieważ w nich samych znajdziemy wskazówki co do oczekiwanych sum gwarancyjnych. Uzupełniając tę wiedzę o nasze doświadczenie, będziemy w stanie zaproponować limit odpowiedzialności do skwotowania towarzystwu.

Oczywiście wszędzie można przesadzić, a wszyscy wiemy, że cena ubezpieczenia, czyli składka jest silnie skorelowana z sumą gwarancyjną. Jednak czasem lepiej jest przesadzić i podać kwotę na wzrost, a potem wykazać się dużą sumą gwarancyjną przed kontrahentami, niż nie doszacować zagrożenia i narazić ich na kłopoty finansowe lub bankructwo.

Składki

Kwota składki za ubezpieczenie OC firmy zależy od następujących czynników:

- sumy gwarancyjnej (czyli maksymalnej kwoty, do jakiej odpowiada towarzystwo);
- zakresu ubezpieczenia (klauzule i rozszerzenia, które mają swoje limity gwarancyjne);
- branży, w jakiej firma działa;
- rocznych obrotów firmy – czyli wielkości przedsiębiorstwa i skali jego działalności;
- liczby pracowników, zleceniobiorców, podwykonawców;
- lokalizacji działań operacyjnych i sprzedaży.

Grzegorz Waszkiewicz
BezpieczenstwBiznesie.pl